

Kako podržati vaše interspolno dijete

Objavili IGLYO, OII Europe & EPA

✉ info@transaid.hr

☎ 01 551 42 07

www.transaid.hr

📷 @trans_aid

📘 @TransAidCroatia

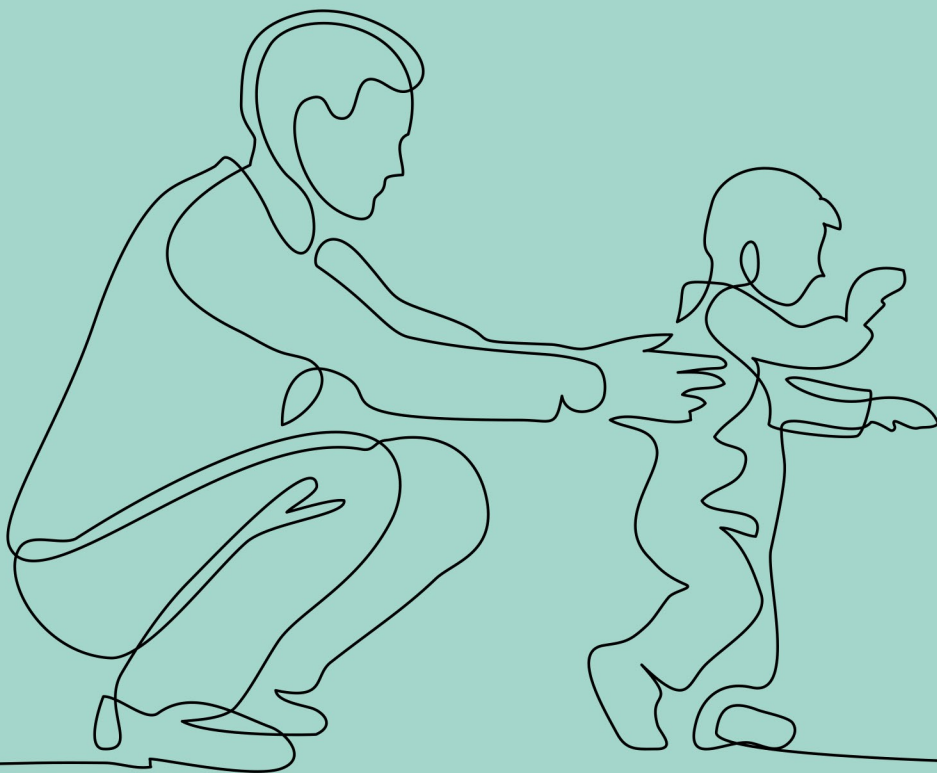
🐦 @TransAidHR

Prijevod: Erin Vlahović

Grafička dorada, prijelom: Erin Vlahović

Trans Aid je udruga za promicanje i zaštitu prava trans, interpolnih i rodno varijantnih (TIRV) osoba. Službeno je registrirana u veljači 2012. godine s ciljem osnaživanja TIRV zajednice kroz povećanje vidljivosti TIRV tematike i zajednice, kao i promicanje i zaštitu prava TIRV osoba.

Trans Aid se zalaže za samoodređenje kao temeljnu vrijednost te nadilaženje spolnih i rodni normi u svrhu podizanja kvalitete života TIRV osoba kroz javno djelovanje, direktan rad i podršku, s vizijom društva koje slavi raznolikost identiteta, tijela i iskustava.

Sadržaj

Uvod: Što je intersexualnost - 2

Savjeti za roditelje_ice - 4

Česta pitanja - 6

Donošenje odluka u vezi s medicinskim intervencijama - 14

Razgovor s vašem djetetom da je ono intersexualno - 18

Razgovor s drugima o vašem intersexualnom djetetu - 22

Pitanja koja vam mogu postaviti - 24

Razgovor s učiteljima, liječnicama i drugim stručnjacima_kinjama o tome da je vaše dijete intersexualno - 26

Rječnik - 30

Korisni likovi, izvori i resursi - 34

IGLYO, OII Europe & EPA - 36

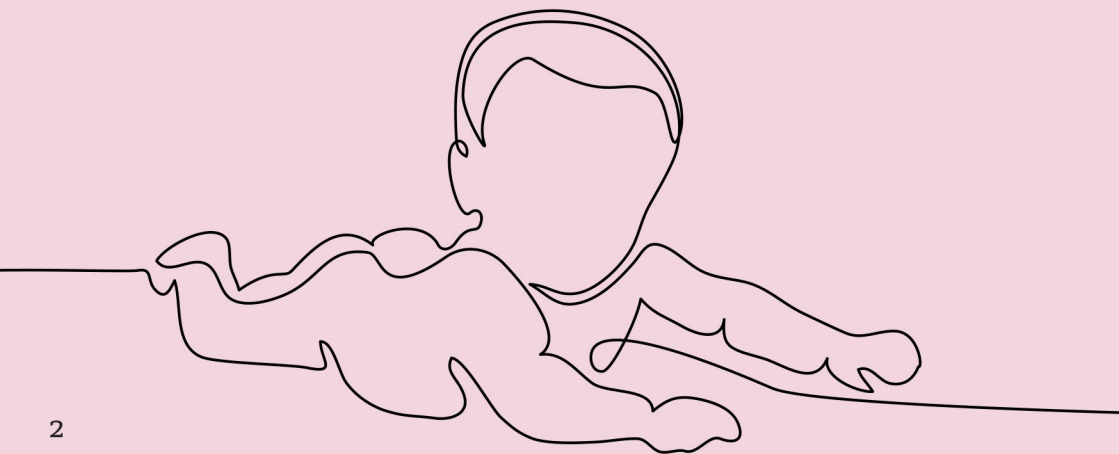
Uvod

Što je interspolnost?

Je li dječak ili djevojčica? Ovo pitanje se postavlja čim se dijete rodi. Mnogi roditelji će na ovo odgovoriti bez puno razmišljanja. Međutim, za određeni broj ljudi, odgovor je daleko složeniji.

Interspolnost je termin koji se koristi za opisivanje više prirodnih varijacija tijela. Interspolne osobe su rođene sa spolnim karakteristikama koje su ili ženske i muške u isto vrijeme, ili ni muške ni ženske ili su djelomično muške ili ženske. Spolne karakteristike interspolnih osoba su zdrave varijacije ljudskih spolova.

Kod nekih osoba, njihovo interspolno tijelo može biti vidljivo već pri rođenju, dok kod drugih postaje vidljivo tijekom djetinjstva i/ili tijekom adolescencije ili tek u odrasloj dobi. Kod drugih, razlike su toliko male da možda nikada ni same neće primjetiti da su interspolne osobe.

Varijacije spolnih karakteristika mogu se pojaviti na više načina. Dijete se može roditi sa većim ili manjim klitorisom ili drugačije oblikovanim penisom. Ponekad beba na rođenju izgleda kao tipično žensko dijete, ali može se otkriti da ima (skriveno) testise. Ponekad beba koja ima tipičan muški izgled genitalija može imati maternicu ili jajnike. U nekim slučajevima, djevojčica neće dobiti menstruaciju ili će dječak imati menstruaciju. Neka interpolna djeca mogu imati nivoe hormona koji su drugačiji od očekivanih vrijednosti za djevojčicu ili dječaka.

Ove varijacije su prirodne i češće nego što se misli. Procjene govore da je najmanje jedna od dvjesto osoba interpolna, dok neki izvori ukazuju na to da oko 1,7% stanovništva (po službenim podacima Ujedinjenih naroda) ima neku varijaciju spolnih karakteristika.

Spolne karakteristike se mogu podijeliti na primarne i sekundarne.

Primarne spolne karakteristike su sve karakteristike prisutne tijekom rođenja. One uključuju kromosome, genitalije, reproduktivni sustav, gonade, kao i hormonalnu osjetljivost i proizvodnju hormona.

Sekundarne spolne karakteristike su sve one karakteristike koje postaju vidljive tijekom puberteta, kao što su rast grudi, dlakavost, menstruacija, Adamova jabučica, visina, mišićna masa i raspodjela masnog tkiva.

Ovaj vodič su objavile organizacije IGLYO, OII Europe i EPA. Cilj vodiča je pružiti osnovne informacije o ovoj temi, savjetovati kako podržati interpolno dijete i kako dobiti dodatne informacije. U nastavku teksta, većinom ćemo koristiti zamjenicu oni (radije nego on ili ona), u potpunosti prihvaćajući da rodna raznolikost postoji.

Savjet za roditelje_ice

Saznanje da je vaše dijete intersexualno može vas iznenaditi. Svašta vam može pasti na pamet te ste u stanju iskusiti mnogo raznih emocija zbog toga.

Možda ćete se jednostavno veseliti rođenju vašeg djeteta ili ćete se možda pak zabrinuti za njegovu dobrobit. Možda će vam se reći i da je vaše dijete bolesno. Jednako kao i svako dijete i adolescenti, i intersexualna djeca i adolescenti mogu imati problema sa zdravljem. Međutim, ta činjenica ne određuje ono što oni u suštini jesu. Oni su prije prije svega vaše dijete kojem je potrebna ljubav i pažnja. Smijati će se s vama i ponekad vas naljutiti. Kada budu stariji, sami će donositi svoje životne odluke i odgovoriti na pitanje tko su: upravo to je još jedan dokaz raznolikosti prirode.

Ovi savjeti vam mogu pomoći da lakše prihvatite vaše intersexualno dijete, da se pripremite pružiti podršku koja je vašem – kao i svakom drugom djetetu- potrebna.

Vaše dijete nije rođeno „s greškom“

Većini intersexualnih osoba ništa ne fali u fizičkom smislu i nema potrebe za bilo kakvom medicinskom intervencijom. Ukoliko vam doktor_ica kaže da je medicinski tretman potreban, raspitajte se o zdravstvenim posljedicama i rizicima, te je li neophodno da se nešto poduzme ili nije.

Dajte sebi vremena da donesete ispravnu odluku imajući na umu sve dobivene informacije. Uvijek tražite drugo mišljenje i samostalno se dodatno informirajte.

Niste vi krivi

Kada roditelji saznaju da je njihovo dijete drugačije, prvo što ima padne na pamet jest – jesam li nešto pogrešno napravio_la? Jesam li mogao_la ovo spriječiti? Imati interpolno dijete je nešto što je u potpunosti prirodno i nije rezultat ničega što ste vi napravili. Nemate se čega sramiti.

Uredu je biti zbunjen_a ili uznemiren_a

Kada gajimo određena očekivanja, pogotovo u vezi s nečim važnim kao što je rođenje djeteta, razumljivo je iskusiti razne emocije kada se nešto neočekivano dogodi. Saznanje da je vaše dijete interpolno može vas uplašiti, uznemiriti, zabrinuti, možete osjećati sram ili krivnju, možete iskusiti samo neke od ovih emocija ili sve zajedno. Mnoge od tih emocija su uzrokovane nepoznatim i biti će vam lakše kad dobijete više informacija o interpolnosti i razgovarate o tome s drugima. Pokušajte ne potiskivati osjećaje čak i kada su teški. Nađite ljude s kojima možete razgovarati i koji vam mogu pružiti podršku. Pitajte osoblje u bolnici ili vašeg liječnika_cu kako dobiti psihološku podršku. Obratite se interpolnim organizacijama kako biste dobili više informacija i savjeta. Razgovarajte s obitelji i prijateljima, ako je to moguće. Morate brinuti o sebi kako biste se mogli brinuti o svome djetetu.

Niste sami

Ukoliko vam se čini da ste jedina osoba na svijetu koja prolazi kroz ovo i kako vas nitko drugi ne može razumjeti, činjenica je da postoji sve više organizacija koje pomažu interpolnim osobama. Mogu vam pružiti informacije, kontakte za grupe podrške, povezati vas sa savjetnicima i drugim roditeljima_cama interpolne djece.

Razgovor s drugim osobama koje imaju interpolnu djecu može biti poučan, možete dobiti savjet i podršku. Razgovor s drugima je važan korak u „outanju“ vas kao roditelja_ica interpolnog djeteta. To nije tajna koju morate čuvati, zato što to nije dobro za vas i vaše dijete.

Ako živite u zemlji u kojoj javno outanje nije sigurno za vas ili dijete, mi vam predlažemo da se obratite organizaciji Oii Euorope – oni vam mogu pomoći da nađete roditelje_ice koji su u sličnoj situaciji i da s njima pričate o tome.

Ne morate znati sve odgovore

Kada kažete vašem djetetu i drugima u vašoj okolini da je vaše dijete interpolno, suočiti ćete se s mnogo pitanja. To vas može uznemiriti i izazvati osjećaj da morate postati stručnjak za ovu temu preko noći. Normalno je da ne znate odmah odgovore na sva pitanja, ali u isto vrijeme nemojte ni bježati od ove teme.

Što više saznate i razgovarate s drugima, bolje ćete moći podržati svoje dijete kada ono počne postavljati pitanja.

Česta pitanja

Kako ću znati da je moje dijete interpolno?

Možda ćete to saznati pri rođenju djeteta, tijekom puberteta ili u adolescenciji. Postoji više načina da se to otkrije, ovisno o specifičnosti interpolne varijacije vašeg djeteta. Ponekad je dijete vidljivo interpolno odmah od rođenja, no to nije uvijek slučaj.

Moguće je otkriti da imate interpolno dijete i kasnije u životu na različite načine:

- Analiza krvi ubrzo nakon rođenja
- Rutinski medicinski pregledi kao što je ultrazvuk djetetova abdomena
- Rutinska operacija u djetinjstvu kao što je operacija bruha ili apendektomija (operacija slijepog crijeva)
- Pubertet može biti drugačiji nego kod vršnjaka
- Ponekad se može saznati i tijekom trudnoće prenatalnim testovima
- Ljudi mogu saznati da su interpolni u bilo kojem životnom dobu

Moje dijete je interpolno. Što sada?

Varijacije se dešavaju posvuda u prirodi. Biti interpolan je jedna od njih i nemate se čega plašiti. Najvažnije je otvoreno razgovarati s djetetom (prikladno uzrastu) i slušati što vam ono govori u svojim potrebama. Biti će izazova na putu, naravno. Jedan od njih će biti i to što mnogo ljudi još uvijek ne zna o postojanju interpolnih osoba. Možda ćete morati naći načina da ih informirate o toj temi, uzimajući u obzir specifične potrebe i situaciju vašeg djeteta, npr. podržati ili savjetovati školsko osoblje kako vaše dijete ne bi bilo zadirkivano u školi ili vrtiću.

Roditelji_ce koji otvoreno govore da je njihovo interspolno kažu da su najčešće ljudi kojima su rekli da je dijete interspolno zainteresirani naučiti više o interspolnosti i podržati dijete. Kao roditelji_ce, vi određujete način na koji će ljudi tretirati vaše dijete. Možda će vama (i vašem partneru_ici) trebati više vremena da se naviknete i shvatite što to znači imati interspolno dijete. Dajte si to vrijeme. Možda će tada biti potrebno donijeti teške odluke kao što je pristanak na kirurške zahvate koji trajno mijenjaju tijelo vašeg djeteta ili druge medicinske procedure. Ukoliko je djetetu potrebna hitna medicinska pomoć (što je rijetko slučaj), morate tražiti savjete s više strana i dati sebi dovoljno vremena prije donošenja odluke o vašem postupanju.

Moram li pristati na operaciju prije nego što prijavim svoje dijete kao muško ili žensko?

Prije, tijekom ili nakon registracije spola vašeg djeteta će vas možda medicinski stručnjaci_kinje, obitelj i prijatelji savjetovati da pristanete na medicinski tretman promjene tijela vašeg djeteta što vodi ka tome da dijete izgleda više kao muško ili žensko.

Ove operacije „normalizacije“ vrlo su traumatične za sve uključene u proces te uzrokuju kronične zdravstvene probleme kasnije u životu. Neki uobičajeni argumenti za takve intervencije su:

- Ako ne bude operacije veće su šanse da dijete dobije tumor
- Bolje je operirati dijete kada je malo tako da se ne sjeća operacija
- Rana intervencija je manje rizična
- Intervencije će smanjiti društveni pritisak i pomoći djetetu da se bolje „uklopi“

Prije nego što pristanete na kirurške zahvate ili medicinske intervencije, važno je znati da ne postoje znanstveni dokazi koji idu u prilog gore navedenim tvrdnjama. To znači da nitko nije proveo istraživanje koje dokazuje da su operacije imale pozitivan efekt na djecu i mlade u odnosu na interspolne osobe koje nisu bile podvrgnute operacijama.

Zapitajte se da li biste željeli da su vaši roditelji donijeli nepovratnu odluku o vašem tijelu umjesto vas, koja je mogla biti odgođena i zbog koje možda ne biste bili sretni kao odrasla osoba. Možda biste više voljeli da su sačekali i potražili pomoć te vam dozvolili da odrastete i date sebi vremena da shvatite kako se osjećate u vezi sa svojim tijelom?

Moje je novorođenče interpolno. Što će se najvjerojatnije desiti u bolnici?

Ako se pri rođenju otkrije da je dijete interpolno, vaše iskustvo nakon porođaja će vjerojatno biti drugačije nego kod ostalih roditelja_ica:

- Možda će dijete biti odvojeno od vas odmah ili ubrzo nakon rođenja na duže ili kraće vrijeme. Uvijek pitajte gdje i zašto odvođaju dijete te kada će vam ga vratiti. Tražite da idete s njima, ako je moguće
- Umjesto rutinskih liječničkih kontrola i interakcija s medicinskim sestrama i tehničarima ili primaljama, vjerojatno ćete upoznati i neke od specijalista_ica: dječji endokrinolog, dječji kirurg i drugi_e. Možda ćete ih upoznavati pojedinačno ili kao grupu. Medicinske sestre/tehničari i drugo osoblje će vjerojatno biti prisutno
- Vjerojatno ćete čuti dosta novih informacija koje je teško razumjeti, ili će od vas zahtijevati dozvolu da vaše dijete bude podvrgnuto različitim testovima. Brojni podaci koje ćete dobiti potiču iz složenog medicinskog rječnika i sadrže mnogo medicinskih termina. Ako nešto ne razumijete, pitajte da vam objasne jesu li testovi neophodni prije nego što pristanete na njih
- Medicinski tim u bolnici može predložiti različite medicinske tretmane, operacije i drugo. Oni uključuju gonadektomiju (uklanjanje tkiva jajnika ili testisa) i različite genitalne operacije. Odgodite sve operacije koje nisu nužne za život djeteta i potražite drugi savjet.

Postoji mnogo eksperimentalnih tretmana u različitim bolnicama. Za neke od njih se već pokazalo da imaju dugotrajne neželjene posljedice po mentalno zdravlje i kognitivne sposobnosti, uključujući i prenatalnu primjenu lijekova, kao i manipulaciju hormona male djece hormonskom terapijom injekcijama ili gelom

- Ako je iz nekog razloga dijete odvojeno od vas, tražite da odmah bude vraćeno
- Tražite da prisustvujete svakom testiranju i pitajte čemu test služi prije nego što pristanete (ako je iz nekog razloga potreban test krvi, vašoj bebi biti će lakše da se on obavi u vašem prisustvu jer ćete moći da je podržite i zaštitite)
- Ako je moguće, pozovite voljenu osobu ili nekoga kome vjerujete i pitajte da vam se pridruži. Ovo je stresni period za sve nove roditelje_ice i vi ćete morati voditi više brige o djetetu od mnogo drugih roditelja_ica. Značiti će vam da imate nekoga da vam pomogne i pamtí bilješke. Zamolite da razgovori budu odgođeni dok ta osoba ne dođe
- Zapamtite ili zapišite što više informacija. Mogućnost snimanja razgovora rješava vas brige o pisanju bilješki i danas većina mobitela ima ugrađene diktafone. U slučaju da ste sami nakon rođenja djeteta, snimak vam može pružiti važan izvor informacija drugoj osobi (lakše je imati snimke nego se prisjećati događaja)
- Postavljajte puno pitanja, tražite da vam sve objasne, pitajte što vam nije jasno. Nemojte žuriti. Ne možete donijeti ispravne odluke, ako niste dobro shvatili situaciju. Ponekad nam treba malo više vremena da shvatimo nove ideje i terminologiju te imate puno pravo da razumijete sve što se dešava
- Pitajte kada možete ići kući. Dom je mnogo bolja sredina za stvaranje veze s vašim djetetom od bolnice. U većini slučajeva trebali bi moći ići kući u isto vrijeme kada i drugi roditelji_ice. Ako iz nekog razloga to nije slučaj, pitajte zašto. Ako je razlog to što čekate rezultate testova, tražite da ipak idete doma i dođete na kontrolu kada rezultati stignu. Zahtijevajte da vam kažu zašto ne možete doma

Doktori me pritišću da brzo donesem odluku. Što da radim?

Odmah nakon porođaja, vi (i vaš partner_ica) biti ćete preplavljeni raznim emocijama. Nadalje, rođenje djeteta samo po sebi donosi nagle promjene nivoa hormona što može utjecati na naše emocije. Samo ova dva faktora ukazuju na to nije pravo vrijeme da se donose velike odluke, posebno ne one odluke koje u velikoj mjeri mogu utjecati na budućnost vašeg djeteta. U nekim slučajevima, doktori_ce će odmah ponuditi tretman ili kirurške zahvate. Ponekad postoji potreba za neodgodivim tretmanima i ti slučajevi će biti obrazloženi u idućem poglavlju. Iako neki medicinski tretmani jesu neophodni da bi vaše dijete bilo zdravo, većina tretmana nisu isključivo medicinske prirode nego imaju veze s društvenim očekivanjima i estetskim zahvatima. To uključuje kirurške zahvate da se promjeni izgled vanjskih genitalija djeteta zato što ne izgledaju kao genitalije većine ljudi ili zahvate usmjerene k tome da bi ono moglo adekvatno igrati svoju „rodnu ulogu“, kao što je uriniranje u stojećem položaju (ako mu je pripisan muški spol). To uključuje i kirurške intervencije rađenja vagine kod bebe kojoj je pripisan ženski spol, tako da ono može ispuniti određene društvene uloge. Ovo su neobavezni tretmani i vaše dijete ima pravo samo izabrati što želi kada bude dovoljno zrelo. U međuvremenu, potražite podršku i obratite se interpolnim organizacijama jer vas one mogu povezati s drugim roditeljima_cama koji imaju slična iskustva. Upamtite, vaše dijete je neovisno biće koje računa na vašu zaštitu, podršku i najviše od svega ljubav. Obasipajte svoje dijete ljubavlju i uživajte u upoznavanju s vašim djetetom.

Čujem različita mišljenja o tome što trebam napraviti sa svojim djetetom. Kako da znam što je najbolje za dijete?

Svaka situacija je različita. Morate uvijek staviti dobrobit i zdravlje vašeg djeteta na prvo mjesto. Također, nemojte zaboraviti na dobrobit sebe i vaše obitelji. Razgovarajte s iskusnim ljudima, uključujući i odrasle interpolne osobe i istražite koje su vam opcije na raspolaganju. Budite kritički nastrojeni prema savjetima koji se usredotočuju samo na fizičku promjenu djeteta. Nemojte dozvoliti da vas ljudi pritišću da brzo donesete odluku. Mnoge od njih mogu se odgoditi dok vaše dijete ne bude dovoljno zrelo da može biti uključeno u odlučivanje. Dajte sebi vremena za istraživanje, obratite se interpolnim aktivistima_cama za podršku i usredotočite se na upoznavanje vašeg predivnog djeteta.

Zar ne bi bilo lakše za sve da se dijete operira dok je još uvijek beba?

Iako su operacije ili drugi medicinski zahvati dok je vaše dijete još uvijek beba predstavljeni kao najbolja opcija, bitno je znati koje dugoročne posljedice to može imati. Prvo, važno je biti svjestan da je bilo koja isključivo estetska operacija postupak rizičan po život. Posebno kada je riječ o nekim operacijama izvršenim na bebama i maloj djeci. Drugo, postoji mogućnost da vaše savršeno zdravo interspolno dijete izgubi funkcionalnost operiranog dijela tijela kao što je uretra tijekom operacije „normalizacije spola“ koja nije neophodna za spašavanje života. Trenutno ne postoje višegodišnje studije o očuvanju redovne erotske funkcije genitalija operiranih u ranom životnom dobu. Nasuprot tome, mnoge interspolne osobe podvrgnute operacijama u djetinjstvu govore o tome da osjećaju umrtvljenost i bol (zbog ožiljaka) i nedostatak erotskih senzacija u odrasloj dobi. Treće, medicinski zahvati dovode do novih medicinskih intervencija i nekad trajne ovisnosti od liječnika_ca. Štoviše, psihološka istraživanja pokazuju da pamćenje boli postoji kod novorođenčadi i interspolne djece operirane u toj dobi. Oni često govore o tome da su osjećali da im je nešto napravljeno iako ne mogu biti sigurni što (sve dok ne dođu u zrelije doba). Na kraju, „normalizirajuće intervencije“ ne mijenjaju interspolno tijelo tako da ono postane muško ili žensko, one samo mijenjaju izgled tako da genitalije izgledaju i funkcioniraju „normalno“ u određenom postotku.

Ako odlučimo ne dozvoliti nijedan medicinski zahvat ili operaciju, hoće li tijelo moga djeteta biti u potpunosti funkcionalno?

Mnoge interspolne osobe koje nisu imale operaciju ili medicinske zahvate imaju savršeno zdrava tijela. Prema rijetkim studijama, oni koji su imali operacije „normalizacije“ imaju čitav niz zdravstvenih problema uzrokovanih tim zahvatom. Osim ukoliko postoje ozbiljni zdravstveni rizici, preporučuje se pričekati dok dijete nije dovoljno odraslo da bude uključeno u donošenje odluka o vlastitom tijelu.

Kako da prijavim spol djeteta u rodnom listu?

Budući da živimo u društvu koje uglavnom ne priznaje raznolikost ljudskih spolova, u većini zemalja će vas pritisnuti da registrirate dijete kao muško ili žensko. Različite zemlje imaju različite regulative o tome kako i kada se oznaka za spol unosi u matice rođenih. To može varirati od nekoliko dana i tjedana, sve do nekoliko mjeseci. Ne bi se trebali osjećati primorano da unesete oznaku spola prije isteka roka. U zemljama gdje su dostupne opcije samo za muško i žensko, interpolne organizacije preporučuju da roditelji dodijele spol koji se čini najadekvatnijim, ali da imaju na umu da ta oznaka može biti promijenjena dok dijete odrasta kako bi odgovara njegovom ili njenom rodnom identitetu.

U skladu s kojim spolom/rodom da odgajam dijete?

Interspolne organizacije preporučuju da odgajate dijete kao muško ili žensko, jer je tako naše društvo trenutno nastrojeno. U isto vrijeme, trebate imati na umu da vaše dijete možda izabere rod koji nije u skladu sa spolom ili rodom koji ste vi izabrali. Nema ničeg pogrešnog u tome, jednostavno - dijete će vam reći tko je kada bude dovoljno zrelo da samostalno odredi svoj identitet.

Je li u pitanju invaliditet?

Biti interpolna osoba je dio tjelesne raznolikosti. Biti interpolan nije dugotrajno fizičko oštećenje ili pogoršanje. Sa druge strane, interpolne osobe podvrgnute operacijama i drugim medicinskim zahvatima često imaju zdravstvene probleme zbog medicinskih intervencija (što se može klasificirati kao invaliditet).

Trebam li reći svom djetetu da je interpolno?

Da. Odrasle interpolne osobe, odgajane u tajnosti i sramoti, jasno govore o tome kako su takva iskustva negativno utjecala na njihov privatni i obiteljni život, te njihove odnose s roditeljima, a ne na karijeru. Sa druge strane, obitelji koje su otvoreno razgovarale sa svojom djecom o njihovom fizičkoj različitosti govore o tome da je upravo ta otvorenost pozitivno djelovala na njihov obiteljski život, samopouzdanje djeteta i adolescenta. Možete djeci davati informacije prilagođene njihovom uzrastu. Najvažnije je da im pokažete da ih volite baš onakve kakvi jesu.

Trebam li reći drugim ljudima?

Odluka da kažete drugima da imate interpolno dijete je osobni izbor, ali bi trebali razmisliti o tome kako bi to moglo utjecati na djetetov kasniji život. Držati u tajnosti i ne razgovarati o tome ni sa kime vjerojatno neće biti dobro ni za vas, ni za dijete. Kao i u vezi sa bilo kojom drugom osobnom informacijom, razmislite kome vjerujete i kome bi bilo dobro reći. Zapravo, kada vaše dijete krene u jaslice, vrtić ili školu, morati ćete podijeliti ovu informaciju (djelomično ili u cijelosti) da biste bili sigurni da vaše dijete ne mora od drugih skrivati da je interpolno. Tu može biti mnogo izazova, ali mi vas potičemo da potražite podršku kako biste se pobrinuli za svoju dobrobit. Mnogi roditelji, a ne samo oni koji su odlučili podijeliti ovu informaciju rekli su da je to imalo pozitivan utjecaj jer im je pomoglo da odgajaju svoje dijete u sigurnoj i poticajnoj sredini. Sjetite se, ne morate odgovoriti na sva pitanja, pogotovo na ona koja su previše osobna.

Donošenje odluka o medicinskim intervencijama

Prvo pitanje koje morate postaviti sebi jest: zašto mislim da je mome djetetu potrebna medicinska intervencija?

Je li to zato jer he moje dijete u fizičkom stanju opasnom po život? Slijede primjeri stanja koji možda odmah zahtijevaju tretman ili operaciju, a poslije navodimo stanje koja ne zahtijevaju intervencije.

1. Kada je hitna intervencija možda nephodna?

Sindrom gubitka soli

Može se javiti kada je prisutna fizička varijacija pod imenom kongenitalna adrenalna hiperplazija (KAH). Djeca sa tipičnim odlikama muškom i ženskog spola mogu imati ovu varijaciju. Potrebna je neodgodiva intervencija da bi se nadomjestili nedostajući minerali, ali je dijete van opasnosti prva 24h. Nadzor i lijekovi su potrebi da bi se spriječile buduće komplikacije.

Zatvorena uretra

Ako je vaše dijete rođeno sa zatvorenom uretrom, urin ne može napustiti tijelo. U tom slučaju, možda je odmah potrebna operacija da bi se spriječilo trovanje.

2. Kada intervencije najvjerojatnije nisu potrebne?

Uklanjanje gonadnog tkiva

Ponekad doktori ce kažu roditeljima čama da gonadno tkivo (tkivo jajnika ili testisa) mora biti uklonjeno kako bi se spriječio rak. Postotak intersexnih osoba koji su dobili gonadni rak nije potvrđen jer se operacija gonadnog tkiva obavlja već desetljećima. Drugim riječima, ne postoji dovoljno intersexnih ljudi koji su imali ovu operaciju da bi se dokazalo da postoji rizik od raka.

Usporedimo: rizik od razvoja raka dojke ne znači da bi doktori trebali preporučiti svim ženama da se standardno podvrgnu mastektomiji (uklanjanju dojki) već da odlaze na kontrolne preglede radi praćenja simptoma zbog prevencija. Uklanjanje tkiva jajnika ili testisa vašeg djeteta će također ukloniti prolazak kroz „prirodni“ pubertet. Nadalje, ako su gonade uklonjene, morati će se podvrgnuti hormonskoj terapiji kako bi potakli, odnosno izazvali pubertet. To podrazumijeva redovne posjete bolnici tokom cijele adolescencije. Iz više razloga, neki mladi se ne pridržavaju hormonske terapije što može izazvati daljnje komplikacije. Hormoni su neophodni za zdravlje kostiju i apstinencija od hormona poslije gonadektomije nosi sa sobom rizik pojave osteoporoze ili osteopenije, stanja gdje kosti osobe postaju krhke. Mnoge intersexne osobe, uključujući i neke adolescente, javljaju se jer osjećaju simptome ove bolesti.

Genitalne operacije

Svi imamo određena očekivanja o tome kako muške ili ženske genitalije izgledaju, ali rijetko imamo priliku vidjeti širok spektar varijacija koje postoje. U mnogim društvima vrijedi pravilo da genitalije trebaju biti sakrivene, tako da su naši utisci ograničeni na ono što smo vidjeli u udžbenicima biologije ili na različitim medijima. Genitalije intersexnih beba i djece su operirane i estetski promijenjene u velikom broju slučajeva. Razlozi za takve operacije su pružanje mogućnosti budućoj odrasloj osobi da:

- se bolje uklopi u društvo i odraste kao muško ili žensko
- ima zdrav seksualni život jer će imati genitalije koje više odgovaraju društvenim očekivanjima
- ima djecu i obitelj

Neke interspolne osobe su bile podvrgnute kirurškim i drugim medicinskim zahvatima čiji je cilj bio onemogućavanje trudnoće i sposobnosti za reprodukciju. Mnogi podvrgnuti ovim mjerama u djetinjstvu kao odrasli su mentalno i fizički doživjeli to kao povredu vlastitog tijela do te mjere da je uspoređuju sa seksualnim zlostavljanjem. Također, govore o tome da su im ti tretmani uništili svaku želju za seksualnim odnosima u zreloj dobi. Neki medicinski radnici se protive ranim intervencijama isključivo sa medicinskog stajališta, navodeći da će rezultati biti bolji, ako je tijelo bolje razvijeno i ukoliko pacijent svojevolumeno traži tretman.

Zaključci

U veoma malom broju slučajeva operacije su neophodne i neodgodive, dok će vam mnoge operacije koje nisu neophodne biti predstavljene kao da jesu. Pobrinite se da imate što više informacija i vremena prije nego što pristanete na bilo kakve medicinske zahvate. Mnogi interspolni aktivisti_kinje i organizacije preporučuju da operacije koje nisu neophodne ili one „normalizirajuće“ ne budu izvršene prije nego što je osoba dovoljno stara da sama donese racionalnu odluku zasnovanu na pravim informacijama. Kada je vaše dijete dovoljno zrelo, ono može odlučiti pristati na neke zahvate, a to se veoma razlikuje od saznanja da su bez osobnog pristanka izvršeni zahvati na nekome tko je bio beba ili dijete. Doktorice su često govorili roditeljima da nepristajanje na operacije „normalizacije“ ili strogo određivanje djetetovog spola/roda može dovesti do psihičkih tegoba. Ne postoji nikakav dokaz za to. Sve se više interspolnih osoba koje nisu imale medicinske zahvate javno oglašava, kako bi pokazale da operacija nije potrebna, te da zdravo i sretno žive. Nažalost, psihološka šteta od nametnutih i često bolnih intervencija u mladosti zabilježena je kod interspolnih osoba koje su tome bile podvrgnute.

Ako vam doktor_ica kaže da je operacija ili bila kakva medicinska intervencija potrebna, tražite :

- da objasni detaljno što se mora dogoditi i zašto
- da navede rizike u slučaju da se nešto poduzme ili ako se ništa ne poduzme
- da navedu gdje možete naći dodatne informacije

Nakon sastanka s doktorom_icom koji je preporučio medicinsku intervenciju:

- Obratite se interpolnoj organizaciji ili grupi roditelja_ica za savjet, informacije i podršku
- Nađite doktora_icu koji će vam dati drugo mišljenje
- Sami istražite, pregledajte bilješke i pobrinite se da u potpunosti razumijete što vam je rečeno tijekom sastanka s doktorom_icom

Ako vi ili vaše dijete odlučite da je medicinska intervencija potrebna:

- Pitajte doktora_icu da vam detaljno objasni što će desiti
- Pitajte doktora_icu hoće li biti potrebne dodatne intervencije i koliko su rizične
- Pitajte doktora_icu postoji li psihološka ili druga podrška za vaše dijete (i vas), ukoliko smatrate da vam je potrebna
- Potražite savjet, informacije i podršku interpolnih organizacija

Jedna obitelj imigrirala je iz Južne Amerike u Europu.

Kada je njihovo dijete rođeno, penis djeteta nije bio dužine uobičajene za dječaka. Medicinski radnik je odveo oca sa strane i priopćio mu – po njegovom mišljenju – loše vijesti. Također je rekao da će njegovo dijete patiti od poremećaja razvoja spola i da će mu biti postavljena detaljnija dijagnoza. Pretpostavljajući da će otac biti očajan, najviše zbog problema djetetove muškosti, predložio mu je utješno rješenje: ako članovi obitelji žele, mogu mu smanjiti genitalije i podizati dijete kao djevojčicu. Reakcija oca bila je drugačija od očekivane. Počeo je vikati na doktora, zabranjujući mu da radi išta, ističući da su svi muškarci u njegovoj obitelji imali penis te veličine generacijama unazad, te da danas žive u sretnim brakovima.

Razgovor s vašim djetetom da je ono inter spolno

Iako je važno da ne napravite da se vaše dijete osjeća drugačije ili da brine zbog toga što je inter spolno, ne pričati o tome može biti jednako problematično.

Kako i kada pričati s djetetom

Iako možda djeluje sigurnije da se o takvim stvarima ne priča dok ne porastu, sakrivanje informacija od djeteta dok je malo može dovesti do većeg šoka kada sazna istinu.

- Pokušajte odgovoriti na sva pitanja primjereno uzrastu tako da dijete bude spremno za novosti koje će saznati
- Ne morate objašnjavati biološke termine vašem djetetu dok je malo, ali mu možete postepeno uvoditi ideju o njegovoj različitosti tako što ćete reći npr. „nisu sve djevojčice iste“
- Pripremite svoje dijete za izazove i poteškoće koje će se pojaviti, ali ga uvjerite i da ćete biti tu za njega i da ste zajedno u svemu
- Također ga podsjetite tijekom teških trenutaka da se svatko suočava s izazovima i situacijama koje ga uznemiravaju tijekom odrastanja
- Imajte na umu da će vaše dijete odrasti i biti potpuno neovisno jednoga dana, te da mora znati sve činjenice na vrijeme kako bi moglo donositi ispravne odluke kasnije u životu
- Također, imajte na umu da će iskrenost pomoći da ostvarite zdravi odnos tijekom i nakon najizazovnijih, tinejdžerskih godina. Spoznaja vašeg djeteta da ste bili neiskreni može oštetiti vaš odnos i izazvati ozbiljne poteškoće u obitelji. Za mnoge mlade inter spolne osobe, saznanje da su ih najbliži lagali predstavlja traumatično iskustvo i može dugotrajno narušiti povjerenje. Djeca imaju pravo znati istinu o sebi, kao što to i zaslužuju.

Suočavanje s osjećajem sramote (i kako ga smanjiti)

Iako možda planirate reći drugim ljudima da je vaše dijete interspolno, budite oprezni da to ne pretvorite u tajnu. Ako vaše dijete misli da je to nešto što bi trebalo kriti od drugih, možda misli da je riječ o nečemu sramotnom ili pogrešnom.

- Pobrinite se da vaše dijete zna sve činjenice u vezi svog tijela na pozitivan način, objasnite da je svatko drugačiji i da ljudi mogu biti sretni i zdravi i onda kad se ne uklapaju u spolne norme
- Pokušajte ne previše naglašavati da je interspolnost rijetka ili neuobičajena jer to može dovesti do osjećaja izoliranosti
- Razmislite o iskustvima ili situacijama koje mogu biti specifične za vaše dijete te kako da se ono osjeća prihvaćeno dok razgovarate
- Ako vaše dijete odluči biti otvoreno interspolno, podržite ga. Ako ne želi, pokažite mu da podržavate i tu odluku
- Nemojte pretpostavljati identitet vašeg djeteta niti mu govoriti što će ono biti. Kao i sva djeca, njihov rodni identitet i seksualna orijentacija mogu biti drugačiji od očekivanog
- Mnogi ljudi nisu svjesni različitosti koja postoji u našem društvu, posebno postojanja interspolnih ljudi. Možda bi trebalo pripremiti vaše dijete na takvo stanje, kao i na to da postoji puno toga što mu može pomoći. Najvažnije je izgraditi samopouzdanje i pomoći da se ono osjeća ugodno i ponosno u vezi svog tijela. Važno je da vaše dijete zna da ima roditelje koji ga vole baš takvog kakvo je i koji će ga uvijek podržati

Proces odlučivanja

- Iako izgleda kao da je donošenje odluka u djetinjstvu bolje rješenje, čini se da na duže staze to nije tako. Iskustva mnogih interspolnih osoba ukazuju na to. Pričekati da dijete bude dovoljno zrelo za donošenje vlastitih odluka i da bude uključeno u odlučivanje vjerojatno je najbolje rješenje. Djeca izražavaju svoje mišljenje već oko druge godine tako da možete uključiti dijete u proces odlučivanja što je prije moguće
- Pobrinite se da liječnici_ce ne uplaše ni vas, ni dijete. To će se možda desiti zbog medicinske terminologije koju koristite, osjećaja da su oni stručni i nadmoćni (a ne vi) ili nedostatka informacija. Ukoliko je moguće, povedite sa sobom prijatelja_icu ili člana obitelji kojem vjerujete. To će vam pomoći da porazgovarate o alternativama, kao i da donesete odluke
- Razgovarajte o svim opcijama sa svojim djetetom, ostavljajući kirurške zahvate kao posljednji izbor (ukoliko nema zdravstvenih posljedica)
- Podijelite sve informacije u vezi sa rizicima i mogućim ishodima na način koji odgovara uzrastu djeteta
- Dozvolite im da imaju uvid u zdravstveni karton. Imaju pravo znati svoje stanje
- Odgovorite na sva njihova pitanja. Istražite temu interspolnosti i osposobite ih da sami istražuju. Naučite sebe i njih kako da provedu dobro istraživanje, kako da uoče bitne i izbjegnu pogrešne informacije
- Uvjerite svoje dijete da je ono to koje zna najbolje kako se osjeća u vezi sa sobom i svojim tijelom, ali da imaju podršku i pomoć ako zatreba
- Uključite svoje dijete u razgovore s doktorima_cama. Ohrabrite ih da postavljaju pitanja i kritički promišljaju savjete i informacije
- Osposobite dijete da drži pod kontrolom medicinske preglede i intervencije, kao i to da mora dati vlastiti pristanak u svakom dijelu pregleda. Istražite i uputite ih u prava koja imaju kao pacijenti
- Kada dođe do medicinskih pregleda, pobrinite se da medicinsko osoblje zna da je vaše dijete interspolno

- Osim ako je dijete starije i zahtijeva drugačije, trebali bi uvijek biti prisutni tijekom pregleda
- Dajte djetetu vremena i prostora da se pripremi i nosi s liječničkim pregledima koji mogu biti zastrašujući
- Iznad svega, vjerujte svome djetetu, ono je daleko sposobnije nego što mislite kako bi odgovorno doneslo odluku

Podrška

- Upamtite da niste sami i da je i vama i vašem djetetu možda potrebna dodatna podrška u različitim fazama kroz koje prolazite
- Dajte djetetu do znanja da su mu dostupne razne opcije za podršku uključujući i interpolne grupe, savjetovanje i terapija, kao i primanje pomoći kada je ista potrebna jer to nije znak slabosti nego pozitivan korak u okviru brige o sebi
- Ohrabrite vaše dijete da nađe i pridruži se grupi podrške ako želi. Dijeljenje iskustava i životnih priča s drugim interpolnim osobama je jedan od najboljih načina da im se pruži pomoć te da sagledaju moguće posljedice svojih odluka i nađu sigurno mjesto kako bi istražili interpolnost. Mladi koji koriste društvene mreže mogu preferirati internet grupe podrške. Prije nego što se dijete uključi u grupu podrške saznajte da li je grupu odobrila interpolna organizacija
- Kao roditelji_ce ili skrbnici_ce koji se brinu o interpolnom djetetu, biti će trenutaka kada će vam biti potrebna dodatna podrška. Ukoliko u vašoj blizini neće biti grupe za roditelje_ice interpolne djece, potražite druge slične grupe ili se pridružite nekoj na internetu

Razgovor s drugima o vašem interspolnom djetetu

Pristanak

Djeca počinju izražavati svoje mišljenje oko druge godine života tako da bi trebalo uključiti dijete u donošenje odluka što je prije moguće. Pitajte ih kako se osjećaju kada pričaju s drugim ljudima o tome da su interspolni. Podsjetite ih kako se nemaju čega sramiti i da ćete im pomoći kad osjete potrebu podijeliti to s nekim, pobrinite se da razumiju kakve reakcije mogu očekivati i kako da se nose sa time. Bitno je da se dijete složi s tim tko može govoriti o tome da su interspolni i na koji način. Treba biti pažljiv pri davanju osobnih informacija o djetetu ili mladoj osobi. Oni moraju znati s kim su i kada informacije podijeljene. Korisno je pričati o terminima i govoru da bi se složili koje riječi će se koristiti i kako će to biti objašnjeno drugima. Imajte na umu da vaše dijete možda drugačije razmišlja u različitim periodima života i da taj razgovor treba ponoviti u svakoj idućoj važnoj životnoj fazi (upis u školu, preseljenje u novo mjesto boravka, članstvo u novoj grupi itd.)

Budite ponosni

Kada razgovarate s drugima o svom interspolnom djetetu, nemojte pričati o tome kao da je to tajna ili nešto čega se treba sramiti. Iako ćete se možda suočiti s negativnim ili neugodnim reakcijama, najbolje je pokazati da u tome nema ništa pogrešno. Tako će sve više ljudi shvatiti da je jedini problem u predrasudama i neznanju.

Što više roditelja interspolne djece bude otvoreno i ponosno, više će biti podrške i razumijevanja u našem društvu, što je dobro za sve.

Budite strpljivi

Za druge ljude, tema interspolnosti može biti nova i možda u početku nerazumljiva. Objasnite što znači biti interspolna osoba, kako je to uobičajeno i potpuno normalno. Budite spremni na neugodne i neprimjerene reakcije i pitanja, pokušajte odgovarati mirno i staloženo. Mnogi ljudi neće misliti ništa loše, samo ne znaju kako reagirati jer nisu svjesni postojanja interspolnih osoba. Koristite jednostavne termine i jezik koji je lako razumjeti. U isto vrijeme, niste obavezni obrazovati druge. Ako netko postavlja previše pitanja, recite im kako i vi još uvijek učite o temi, ali da ih možete uputiti gdje mogu saznati više, ako su zainteresirani.

Razgovor s drugim članovima obitelji

Ako imate još djece, važno je razgovarati s njima što znači biti interspolna osoba. Kroz razgovor o razlikama i raznolikostima možete postepeno uvesti i to što znači interspolnost. Kako što je važno da naučite vaše interspolno dijete kako pozitivno reagirati na zadirkivanje ili zlostavljanje, tako je bitno isto to naučiti i braću i sestre, jer će možda i oni naići na slične reakcije budući da su dio obitelji. Kada su u pitanju stariji članovi obitelji, nemojte pretpostavljati da će s njima biti teško pričati. Naprimjer, vrijednosti poput poštovanja svakog ljudskog bića ili prihvaćanje ljudi onakvima kakvi jesu (u svim svojim različitostima) može pomoći da se tema približi i osobama tradicionalnih shvaćanja. Čak i ako doživite otpor nekog člana obitelji u prihvaćanju vašeg interspolnog djeteta ili razgovora o tome, dajte osobi vremena i zamolite one koji su to prihvatili da vam pomognu popričati s tom osobom. Ohrabrite ih da saznaju više o interspolnosti kroz članke, dokumentarne filmove i osobne ispovijesti. Što više znaju o temi, vjerojatnije je da će ih prihvatiti i pružiti podršku.

Budite saveznik_ca

Ako je vaše dijete suglasno s tim, pokušajte podići svijest o postojanju interspolnih ljudi. Ukoliko vam se ukaže prilika, iskoristite ju da pokrenete temu o interspolnosti s različitim grupama ili objavite članke ili osobne priče na društvenim mrežama. Ako ljudi kažu nešto netočno ili uvredljivo u vezi interspolnih osoba, pokušajte ih ispraviti na ljubazan i prijateljski, no dostojanstven način. Mogućnost koja vam stoji na raspolaganju je i pridruživanje ili podrška nekoj interspolnoj organizaciji kako bi se povećala društvena vidljivost interspolnih osoba i kako bi napredovao razvoj njihovih prava.

Pitanja koja vam mogu postaviti

Je li vaše dijete dječak ili djevojčica?

Kako ćete odgovoriti na ovo pitanje ovisi i od toga kako odgajate svoje dijete. Odgajate li dijete kao djevojčicu ili dječaka, može to jednostavno i reći. Znae li osobu dobro ili se osjećate dovoljno opušteno za to, možete im odgovoriti da su interpolni i da ih odgajate i kao dječaka i djevojčicu. Odgajate li ih bez nametanja roda i spola, možete reći da ih odgajate na rodno neutralan način.

Je li nešto pošlo po zlu?

Ne, savršeno je prirodno. Dešava se da je bar 1 od 200 djece interpolno, dok izvori Ujedinjenih naroda navode da čak 1,7% osoba ima neku varijaciju spolnih karakteristika. Samo se o tome ne priča.

Znači li to da je vaše dijete hermafrodit?

Ne. Hermafroditi imaju i muške i ženske organe, te to nije moguće kod ljudskih bića. Ljudi imaju varijacije u spolnim karakteristikama koje nisu u skladu s medicinskim normama za muška i ženska tijela.

Je li to oblik invaliditeta ili poremećaja?

Interspolnost je samo još jedna ljudska raznolikost, poput varijacije u boji kose ili visini. Može postati invaliditet, ako tretiramo interpolne osobne drugačije i ako im na raspolaganju nisu iste mogućnosti kao i svima ostalima.

Kako izgledaju genitalije vašeg djeteta?

Prijedlog odgovora nepoznatim osobama: zar ne mislite da je to čudno pitanje? Nije uobičajeno pitati kako njihove genitalije izgledaju. Čak i najmlađa djeca imaju pravo na privatnost.

Prijedlog odgovora članovima obitelji: izgledaju sasvim dobro.

Kako će to utjecati na njihovo odrastanje?

Mnoga interpolna djeca će odrasti i neće im biti potrebne medicinske intervencije ili bilo koji vid specijalističke podrške, sve dok su okruženi ljudima koji ih vole i prihvaćaju takve kakvi jesu. Biti drugačiji na bilo koji način može dovesti do toga da budu maltretirani ili diskriminirani, tako da je najvažnije pobrinuti se da postoji razumijevanje i prihvaćanje interpolnih osobama u svim aspektima života vašeg djeteta.

Hoće li utjecati na to tko ih privlači?

Ne postoji veza između spolnih karakteristika i seksualne orijentacije, tako da interpolne osobe mogu biti lezbijke, gej, heteroseksualci, biseksualci ili bilo koje druge seksualne orijentacije.

Interspolne osobe i rodni identitet

Mnoge interpolne osobe identificiraju kao žene ili muškarci te se često slažu s oznakom spola koja im je dodijeljena pri rođenju. Ponekad interpolne osobe kojima je spol dodijeljen pri rođenju shvate da je pogrešan tek kada odrastu. To znači da će najvjerojatnije željeti promijeniti svoje ime kako bi se uklopili u svoj rodni identitet. Drugi se možda ne identificiraju ni kao muškarci ili žene te izražavaju oba ili nijedan aspekt onoga što se tradicionalno smatra muževnim ili ženstvenim. Dvije interpolne osobe koje dijele iste spolne karakteristike mogu imati različite rodne karakteristike.

Razgovor s učiteljima, liječnicama i drugim stručnjacima_kinjama o tome da je vaše dijete interspolno

U različitim trenucima u životu vašeg djeteta, morati ćete donesti odluku koji stručnjaci_kinje trebaju znati da je vaše dijete interspolno i kako da im se obratite.

Važno je da i vaše dijete uključite u proces donošenja odluka što je prije moguće. Veoma mlada djeca mogu izraziti ono što žele i misle, ako ih pitate na odgovarajući način.

Iako se vaše dijete neće moći nositi sa svim aspektima donošenja odluka, ako je izrazito mlado, važno je da se počnu nositi s nekim od njih čim budu sposobni za to. To će ih osnažiti i dati im jači osjećaj kontrole nad vlastitim životom. U ovom poglavlju naći ćete neka uputstva kako da izgradite odnos s učiteljima_cama, liječnicima_cama i drugim stručnjacima koji će imati kontakt s vašim djetetom.

1. Liječnici i medicinsko osoblje

Prvi stručnjaci s kojima će vi i vaše dijete imati kontakt će najvjerojatnije biti liječnici_ce i medicinsko osoblje. Donošenje odluka u vezi s medicinskim intervencijama već je obrađeno, tako da će sada fokus biti na rutinskim kontrolama i drugim susretima.

- Kada birate liječnika_ci uza vaše dijete, provjerite jesu li informirani o interspolnim osobama ili da su barem otvoreni naučiti o njima. Pobrinite se da se osjećate opušteno s njima prije nego odvedete dijete prijaviti u dom zdravlja i upozna ih. Ako je vaše dijete starije, ohrabrite ih da budu dio procesa izbora liječnika_ce, dajte im mogućnost da odluče je li to pravi liječnik_ca za njih
- Napravite listu pitanja unaprijed i uzimajte bilješke tijekom susreta. Možda ćete htjeti snimiti razgovor uz dozvolu liječnika_ce tako da možete preslušati razgovor zbog objašnjenja stvari koje niste razumjeti tijekom susreta. Ako to nije moguće, onda pitajte liječnika_cu da zapiše riječi koje niste razumjeli.

- Uvijek razgovarajte s vašim djetetom želi li da budete s njima u ordinaciji ili ne. Općenito, roditelji_ice su prisutni, osim ako dijete nije zatražilo suprotno. Objasnite djetetu da je to njihov izbor
- Pitajte liječnika_cu gdje možete pronaći dodatne informacije o biološkim karakteristikama vašeg djeteta. Pokažite doktoru izvore koje ste već pronašli
- Napravite kopije djetetovog medicinskog kartona, dokumenata i rezultata testova
- Budite sa svojim djetetom i napravite sve što je u vašoj moći da spriječite nepotrebne testove ili posjete liječniku_ci

Ako medicinski stručnjak_kinja predloži bilo koji tip kirurškog zahvata zatražite ga da vam objasni da li je to bitno za djetetovo fizičko zdravlje ili je u pitanju estetski zahvat. Nemojte se zadovoljiti nejasnim odgovorima tipa „biti će bolje ovako“, uvijek tražite jasne informacije. Zabilježite informacije. Uvijek tražite drugo mišljenje, probajte kontaktirati interpolne organizacije ili roditelje_ice interpolne djece.

2. Učitelji_ice i osoblje u školi

Mlađa djeca

Možda neće biti potrebno pričati sa školskim osobljem. To ovisi o vašem djetetu ili vašoj osobnoj situaciji. Ako je vaše dijete otvoreno i voljno pričati u vezi svog interpolnog stanja i spominjati to u školi, onda je najbolje unaprijed pričati sa njihovim predavačem i ravnateljem_icom vrtića, jaslica ili škole. Provjerite koliko znaju o interpolnosti i budite spremni pružiti im informacije, pričajte o problemima koji mogu naići i dogovorite se oko rješenja. Ako vaše dijete možda rijeko misli o svom interpolnom stanju i samim time ga rijetko ili nikada ne spominje, možda neće biti potrebe ni da obavijestite školsko osoblje.

Ako vaše dijete mora piti lijekove ili koristiti posebne prostorije za presvlačenje ili posebnu kupaonicu, onda se o tome morate dogovoriti s osobljem. Podsjetite ih da vaše dijete ima pravo na privatnost i da se sve informacije moraju tretirati kao povjerljive, te dijeliti samo s onima za koje je neophodno da ih znaju. Informirajte se o regulativama i smjernicama kod organizacija koje se bave ovim pitanjima.

Starija djeca

Prije nego što krene u srednju školu ili na fakultet, pričajte s vašim djetetom kako bi se ono voljelo postaviti u toj novoj situaciji. Ohrabrite ih da razmišljaju o prednostima i manama različitih pristupa i koje su neke od mogućih posljedica. Dobro ih informirajte o svemu tako da mogu donesti ispravnu odluku. Ako odluče da je sastanak s predstavnicima cama obrazovnih ustanova prije početka školske godine najbolji plan, ohrabrite ih da prisustvuju sastanku i podržite ih da vode glavnu riječ u diskusiji tako što će unaprijed promisliti što žele reći i pripreme se na pitanja koja će im možda postaviti.

Trebalo bi pitati školu je li usvojila mjere protiv zlostavljanja i kako se nose s incidentima. Također je važno pitati za podršku učenika odnosno studenata i koje usluge ili grupe postoje, a koje im mogu koristiti.

Ako vaše dijete želi otvoreno reći da je interspolno, razgovarajte s osobljem o tome kako pokrenuti temu i dogovorite se kako da pomognu djetetu da to napravi na dobar i siguran način. Razmislite o tome kako diskretno možete provjeriti da li je dijete iskusilo neke negativne posljedice zato jer su otvoreno priznali da su interspolni. Ako ne želi s drugima podijeliti da je interspolno ili želi to podijeliti sa s nekoliko osoba od povjerenja, razgovarajte kako to napraviti, te kako će se nositi sa situacijom ako netko slučajno sazna.

3. Drugi stručnjaci_kinje

Drugi stručnjaci_kinje koji mogu biti dio života vašeg djeteta su i socijalni radnici, sportski treneri_ce, vjerski vođe, psiholozi_ginje itd. Obavješćavanje o tome da je vaše dijete interspolno treba napraviti slično onome kako je objašnjeno u prethodnom dijelu o učiteljima_cama i školskom osoblju. Uzmite u obzir koliko vremena i kako dijete provodi s određenom osobom. Generalno uzevši, ne postoji potreba da se o ovome diskutira sa spomenutim stručnjacima osim ako je vaše dijete skloni tome da pokrene diskusiju ili im kaže. Osim toga, jedini drugi razlog zašto bi se o tome pričale je ukoliko postoji neka posebna potreba, poput odvojene prostorije za presvlačenje.

Ako vaše dijete ima potrebu pričati s psihologom_injom ili drugim stručnjacima za mentalno zdravlje, o tome pričajte s njima i vašim djetetom prije prvog susreta. Nemaju svi stručnjaci za psihičko zdravlje znanje o interspolnosti tako da će ih možda biti potrebno informirati ili im dati smjernice o tome kako se ophoditi s interspolnom osobom. Dok razgovarate, obraćajte pažnju na reakciju osobe. Mnoga stručna lica će biti sretna naučiti nešto novo, ali ako vam ta osoba ne pruža osjećaj sigurnosti, možete popričati s njom o tome ili potražiti drugu. Također, obratite pažnju na osjećaje vašeg djeteta u vezi sa svim stručnjacima_kinjama s kojima stupaju u kontakt. Djeca obično mogu izraziti žele li to ili ne.

Ako vaše dijete ide u crkvu (ili neko drugo vjersko mjesto), možete pričati o tome s osobama koje tamo rade. Opet, to ovisi o osobnoj situaciji i načinima na koje upražnjavate vjeru. Možda osobno želite potražiti pripadnika vjerojske zajednice ili vaše dijete možda ima nekoga kome vjeruje i želi priopćiti da je interspolno.

4. Zaključci

Ovisno o godinama i zrelosti vašeg djeteta, uključite ga u razgovor. Veoma mlada djeca možda ne mogu u potpunosti prisustvovati razgovoru, ali je dobro uključiti ih od početka kako bi mogli odabrati koliko žele doprinijeti razgovoru. Ako nisu zainteresirani biti dio diskusije ili misle da je to sramotno ili neugodno, dajte im do znanja što ćete reći drugima i provjerite jesu li suglasni s time kako ćete ih predstavljati. Također, samo zato jer nisu htjeli sudjelovati u razgovoru nemojte pretpostaviti da se taj stav neće promijeniti s vremenom. Uvijek im ostavite otvorenu mogućnost da sudjeluju bez pritiska.

Rječnik

Kromosomi

Struktura nalik vlaknu koja se sastoji od nukleinskih kiselina i proteina koja se nalazi u jezgri većine živih stanica, noseći genetske informacije u obliku gena.

Otkrivanje - coming out (autanje)

Otkriti nešto osobno drugoj osobi, kao što je to biti interpolna osoba.

Poremećaj diferencijacije spola - (Poremećaj u spolnom razvoju)

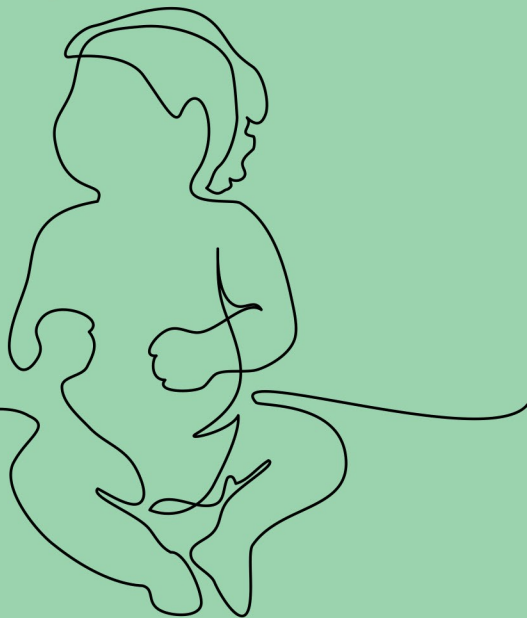
Termin je uveden 2005. godine i upotrebljavaju ga medicinski stručnjaci_kinje kada govore o interpolnim tijelima. Neke interpolne osobe koriste ove termine kada govori o sebi, no sve je veći broj interpolnih ljudi koji smatraju da je ova terminologija stigmatizirajuća i više vole riječ interpolnost.

Dijadično

Sastoji se od dva dijela ili dva elementa, binarnost.

Rod

Društveni konstrukt koji nameće društvena očekivanja pojedincima na osnovu spola koji im je pripisan pri rođenju.

Izražavanje roda

Odnosi se na izražavanje rodnog identiteta osobe kroz npr. odijevanje, govor, gestikulaciju. Rodno izražavanje osobe se može, ali i ne mora poklapati s njihovim rodnim identitetom ili rodnom/spolom koji im je dodijeljen pri rođenju.

Rodni identitet

Odnosi se na individualno iskustvo roda koje svaka osoba osjeća duboko u sebi, koje može ili ne mora biti u skladu sa spolom dodijeljenim pri rođenju, kao i osobni osjećaj tijela (može se odnositi na promijene izgleda ili funkcije tijela medicinskim, kirurškim i drugim tretmanima).

Uključuje i rodno izražavanje kao što je odijevanje, govor, maniri. Kod nekih ljudi, rodni identitet može biti van rodne binarnosti i rodni normi koje ih prate.

Genitalije

Spolni organi osobe.

Gonade

Testisi, jajnici ili ovotestisi (kombinacija testisa i jajnika).

Hermafrodit

Arhaični izraz porijeklom iz grčke mitologije korišten da bi se opisale interpolne osobe. Danas se smatra uvredljivim.

Interspolnost

Termin koji se odnosi na niz fizičkih odlika ili varijacija koje se nalaze između stereotipnih ideala muškog i ženskog. Interspolne osobe su rođene sa fizičkim, kromosomskim ili hormonskim odlikama koje nisu u potpunosti muške niti ženske; ili sa kombinacijom muških i ženskih; ili nisu ni žene ni muške. Postoje mnogi oblici interspolnih varijacija te interspolnost predstavlja spektar ili opći pojam, prije nego posebnu kategoriju.

Zato interspolni aktivisti_kinje često preferiraju izraz spolne karakteristike. Ne postoji jedinstveno, stabilno stanje koje može nazvati „interspolnim stanjem“, tako da korištenje termina spolne karakteristike odražava činjenicu da biti interspolna osoba predstavlja posebno tjelesno iskustvo i samo jedan dio identiteta osobe.

LGBTQI

Skraćenica za lezbijke, gejeve, biseksualne, transrodne, queer (kvir) i interpolne osobe.

Nebinarne osobe

Termin koji se koristi kako bi se opisali ljudi čiji se rodni identitet nalazi izvan ili između tradicionalnih kategorija muškog i ženskog.

Spol

Kombinacija tjelesnih karakteristika uključujući kromosome, hormone, unutrašnje i vanjske reproduktivne organe i sekundarne spolne karakteristike. U većini zemalja je i dalje na snazi binarni sistem muškog i ženskog koji isključuje interpolne osobe.

Spolne karakteristike; varijacije spolnih karakteristika

Izraz spolne karakteristike predstavlja sintagmu koja se odnosi na primarne spolne karakteristike osobe, kao što su kromosomi, anatomija, hormonska struktura, reproduktivni organi ili sekundarne spolne karakteristike koje postaju vidljive tokom puberteta. To su grudi, facijalne i pubične dlake, Adamova jabučica, mišićna masa, visina i raspodjela masnih naslaga. Termin varijacije spolnih karakteristika se nadalje smatra točnijim izrazom nego interpolnost jer se odnosi na spektar mogućih karakteristika, uključujući i jedan jedinstveni status ili interpolno iskustvo.

Seksualna orijentacija

Odnosi se na sposobnost osobe da osjeti naklonost, emocije i seksualnu privlačnost prema individuama istog ili različitog spola ili prema više spolova i rodova, te da može imati intimne i seksualne odnose s njima.

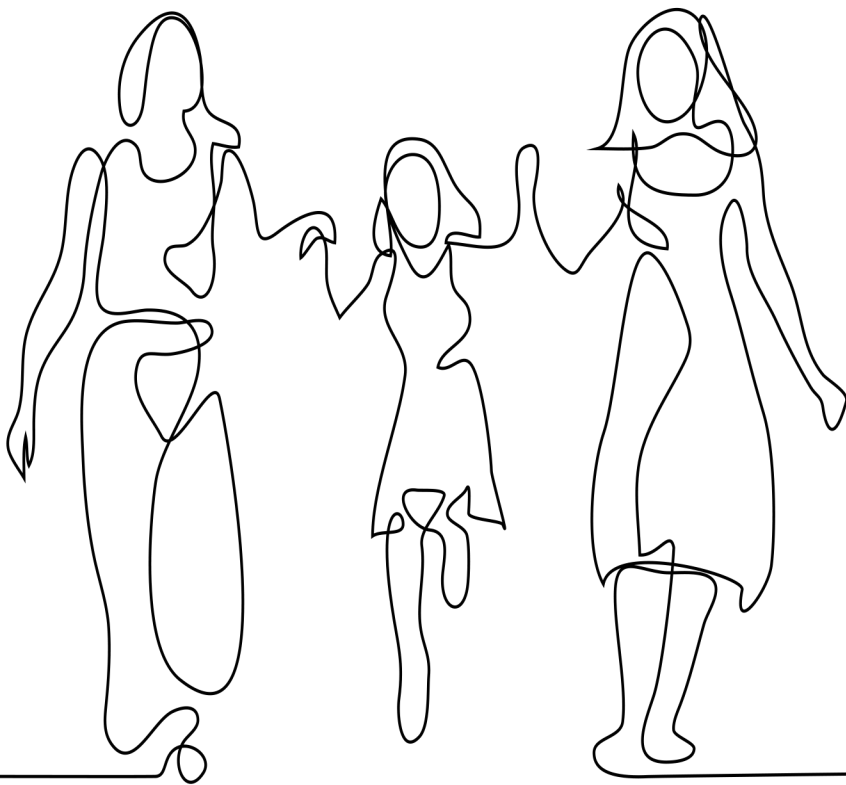
Trans

Inkluzivan termin koji se odnosi na ljude čiji se rodni identitet/izražavanje razlikuju od spola/roda koji im je dodijeljen pri rođenju.

Može uključiti i interpolne osobe koje se identificiraju kao transeksualne, transrodne, androgine, višerodne, genderqueer, bezrodne, rodno varijantne, rodno netipične ili sa bilo kojim drugim rodnim identitetom i/ili rodnim izražavanjem u neskladu s društvenim i kulturološkim očekivanjima od rodnog identiteta.

Interspolne osobe se mogu i ne moraju identificirati kao trans, ako odbace spol koji im je dodijeljen pri rođenju.

**Mnoge od gore navedenih definicija su preuzete s ILGA Europe online rječnika.*

Korisni linkovi

**Hrvatska organizacija za trans, interpolne i rodno varijantne osobe;
Trans Aid**

www.transaid.hr

Europske interpolne organizacije

OII Europe

www.oii europe.org

www.intervisibility.eu

Young and intersex

www.facebook.com/Youngandintersex

Europske LGBTQI organizacije

IGLYO

www.iglyo.com

ILGA Europe

www.ilga-europe.org

Transgender Europe (TGEU)

www.tgeu.org

Europske organizacije za roditelje

EPA

www.euparents.eu

Europska organizacija za djecu u bolnicama

www.each-for-sick-children.org

Korisni izvori i članci

Borba za ljudska prava intersepolnih osoba

www.goo.gl/NQmPSa

www.goo.gl/fS3pXU

Promocija ljudskih prava i eliminacija diskriminacije intersepolnih osoba

www.goo.gl/wZHFgW

Izveštaj Vijeća Europe; promocija ljudskih prava i eliminacija diskriminacije intersepolnih osoba

www.goo.gl/eHjPxs

Vijeće Europe; Ljudska prava i intersepolne osobe

www.goo.gl/gc6QdN

Vijeće Europe; Rezolucija o dječjim pravima na fizičku autonomiju

www.goo.gl/XDjjxs

Ujedinjeni Narodi; Konvencija o pravima djece

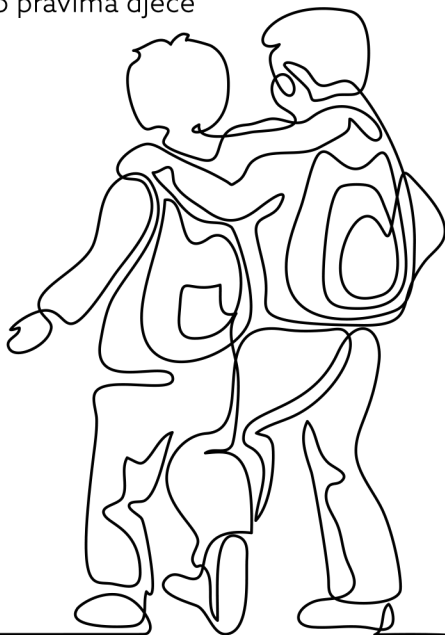
www.goo.gl/SAAouz

Deklaracija o ljudskim pravima

www.goo.gl/zwnieT

EACH Charter

www.goo.gl/QJ4SGe

Informacije o organizacijama

IGLYO

www.iglyo.com

IGLYO - Međunarodna lezbijska, gej, biseksualna, trans, queer i interpolna organizacija mladih i studenata je najveća takva LGBTQI mreža na svijetu. Ima preko 90 organizacija članica u preko 40 zemalja Europe.

Ciljevi:

- Obrazovanje mladih aktivista i aktivistkinja
- Povećanje vidljivosti i isticanje različitosti mladih LGBTIQ identiteta
- Inkluzivno obrazovanje dostupno svima
- Razvoj i održavanje uključene i međusobno povezane mreže organizacija-članica

IGLYO navedene ciljeve ostvaruje posredstvom širokog programa međunarodnih treninga i događaja, online izgradnje organizacijskih kapaciteta, uključanjem mladih i podizanjem njihove vidljivosti, digitalnim pričama, kampanjama, kao i vlastitim edukacijskim projektima.

IGLYO je službeno registriran u Belgiji kao nevladina organizacija.

OII Europe

www.oii europe.org

OII Europe - Međunarodna interpolna organizacija Europe odnosno krovna organizacija europskih interpolnih organizacija za ljudska prava sa organizacijama-članicama iz svih regija koje obuhvaća Vijeće Europe. Osnovana je na Dan ljudskih prava, 10. prosinca, tokom Drugog interpolnog foruma održanog u Stockholmu 2012. godine.

OII Europe je autonomna članica Međunarodne interpolne organizacije (OII) osnovane 2003. godine, od kada radi posredstvom djelatnosti nacionalnih organizacija u svim regijama sveta.

Ciljevi OII Europe su:

- puna implementacija ljudskih prava, tjelesnog integriteta i samoodređenja za interpolne osobe
- zakonska zabrana medicinskog i psihološkog tretmana bez pristanka; liječnici_ce ili drugi profesionalci ne bi trebali provoditi nikakav tretman u cilju modificiranja spolnih karakteristika koji se mogu dogoditi sve dok osoba koja se tretira ne da informirani pristanak
- promoviranje samosvijesti, vidljivosti i prepoznavanja interpolnih osoba
- puna zaštita od diskriminacije i usvajanje spolnih karakteristika kao uvjet za zabranu diskriminacije
- obrazovanje društva o interpolnim pitanjima iz perspektive ljudskih prava

EPA

www.euparents.eu

EPA okuplja organizacije u Europi koje zajedno predstavljaju više od 150 milijuna roditelja. EPA to radi kako bi predstavljala roditelje i omogućavala im značajno prisustvo u razvoju obrazovnih politika i donošenja odluka na europskom nivou. U oblasti obrazovanja, EPA nastoji promovirati aktivno sudjelovanje roditelja i prepoznavanje njihove ključne uloge kao onih najodgovornijih za obrazovanje djece.

EPA podržava sudjelovanje i suradnju roditelja u mnogim aspektima obrazovanja:

- Prikupljanje i širenje informacija putem publikacija EPA-e, uključujući biltene, izvještaje o seminarima, web stranice EPA-e, foruma za diskusiju
- Isticanje inovacija u obrazovnom partnerstvu i širenju informacija o zanimljivim i novonastalim obrazovnim praksama
- Promocija kontinuirane podrške i obuke za roditelje
- Podrška istraživanju u svim područjima u kojima roditelji sudjeluju unutar obrazovnog sistema
- Suradnja s različitim partnerima u širokom polju obrazovanja

Funded by

Government of
the Netherlands

This guide has been produced with the financial support of the Dutch Ministry of Education Culture & Science and the Rights Equality and Citizenship (REC) programme 2014-2020 of the European Union. The contents of this publication are the responsibility of IGLYO, OII Europe & EPA and can in no way be taken to reflect the views of the Dutch Ministry or the European Commission.